

บรรณาธิการแถลง

สมาชิกร่วมกันผู้อ่านวารสารพยาบาลของสมาคมพยาบาลแห่งประเทศไทยฯ ทุกท่าน วารสารพยาบาลปีที่ 74 ฉบับที่ 1 มกราคม-มีนาคม 2568 ได้ตีพิมพ์บทความวิจัยและบทความวิชาการเกี่ยวกับการควบคุมยาสูบในประเทศไทยโดยพยาบาล โดยเครือข่ายพยาบาลเพื่อการควบคุมยาสูบแห่งประเทศไทย สมาคมพยาบาลแห่งประเทศไทยฯ ภายใต้แผนงานเครือข่ายพยาบาลเพื่อสังคมไทยไร้การเสพติดนิโคติน (Nurses Network for Nicotine Dependence Free Society) ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) เพื่อเผยแพร่ผลงานวิชาการของพยาบาลวิชาชีพ อาจารย์ และนักศึกษาพยาบาล ในการดำเนินงานการควบคุมยาสูบ และการช่วยให้เลิกยาสูบ

ตั้งแต่ปี 2554 ถึงปัจจุบัน ปี 2568 นับเป็นปีที่ 15 ที่วารสารพยาบาลทั้งฉบับได้เผยแพร่ผลงานวิชาการเกี่ยวกับการควบคุมยาสูบ โดยได้เผยแพร่จัดทำเป็นสิ่งพิมพ์รูปเล่มและทาง Online เป็น E-Journal ของระบบ ThaiJO ในฉบับนี้ มีบทความวิจัยเกี่ยวกับ ประสิทธิภาพของการพัฒนาสมรรถนะแกนนำนักศึกษาพยาบาลในการสร้างสรรค์สื่อยุคใหม่เกี่ยวกับการควบคุมการบริโภคยาสูบ การป้องกันการสูบบุหรี่ไฟฟ้าในนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย การช่วยเลิกบุหรี่โดยการให้คำปรึกษาร่วมกับการใช้ลูกอมสมุนไพรหนวดดอกขาว การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการเลิกสูบบุหรี่ของผู้รับบริการในคลินิกช่วยเลิกยาสูบ การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมการเลิกบุหรี่โดยใช้สื่อนวัตกรรมในผู้ป่วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง รวมถึงบทความวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาปัจจัยทำนายพฤติกรรมหยุดเสพเมทแอมเฟตามีนของผู้เสพติดที่ได้รับการบำบัด และการพัฒนาพฤติกรรมป้องกันการใช้ยาเสพติดแกนนำเยาวชน ซึ่งกลุ่มผู้เสพยาเสพติดส่วนใหญ่มักเริ่มจากการสูบบุหรี่ จะเห็นได้ว่า การควบคุมยาสูบและการช่วยเลิกบุหรี่ในสังคมไทยโดยพยาบาลได้ขยายขอบเขตตั้งแต่ในการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ในกลุ่มนักเรียนและเยาวชนในชุมชน รวมถึงในกลุ่มผู้ป่วย และประชาชนที่ไม่ป่วย เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ด้านการควบคุมยาสูบโดยพยาบาลอย่างต่อเนื่อง โปรดได้ติดตามอ่านผลงานวิจัยเหล่านี้ และนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการส่งเสริมสุขภาพที่ดีของประชาชนทุกกลุ่มวัยในประเทศไทยและเป็นสังคมที่ปลอดบุหรี่

องค์การอนามัยโลก (World Health Organization [WHO]) ได้ประกาศให้วันที่ 31 พฤษภาคม ของทุกปี เป็นวันงดสูบบุหรี่โลก (World No-Tobacco Day [WNTD]) ซึ่งเริ่มจัดงานมาตั้งแต่ ค.ศ.1988 (พ.ศ.2531) คำขวัญวันงดสูบบุหรี่โลก ใน 5 ปี ย้อนหลังมีดังนี้

- คำขวัญประจำปี 2563 (2020): ติดบุหรี่ ติดโควิด เสี่ยงตายสูง #เลิกสูบลดเสี่ยง
“Tobacco and related industry tactics to attract younger generations”
- คำขวัญประจำปี 2564 (2021): เลิกสูบลดเสี่ยง คุณทำได้
“Stop smoking-Reduce the risk-You Can Do “
- คำขวัญประจำปี 2565 (2022): บุหรี่ทำลายสิ่งแวดล้อม
“Tobacco: Threat to our environment”
- คำขวัญประจำปี 2566 (2023): บุหรี่ไฟฟ้ามีสารพิษ เสพติด อันตราย
“Grow food, not tobacco”
- คำขวัญประจำปี 2567 (2024): ร่วมปกป้องเด็กและเยาวชนจากบุหรี่ไฟฟ้า
“Protecting children from tobacco industry interference”

ใน ค.ศ. 2025 นี้ คำขวัญประจำปี 2568 (2025) คือ “Unmasking the appeal: exposing industry tactics on tobacco and nicotine products”. จะได้รับรองคึกิจกรรมวันงดสูบบุหรี่โลก โดยเน้น การเปิดโปงกลยุทธ์ของอุตสาหกรรมยาสูบ ในการชักชวนให้นักสูบหน้าใหม่อยากทดลองเสพผลิตภัณฑ์ยาสูบในรูปแบบ แปลกใหม่ ที่มีกลิ่นหอม รูปลักษณะสวยงาม และมีอำนาจการเสพติดสูงกว่าบุหรี่ธรรมดา โดยเฉพาะกลุ่มเด็กและเยาวชน ให้ติดกับดักและเป็นลูกค้ำรุ่นใหม่ต่อไป จึงเป็นบทบาทที่สำคัญของพยาบาลที่ต้องช่วยสกัดกั้นไม่ให้เด็กและเยาวชนของไทยหลงผิดเข้าไปติดกับดักเหล่านี้ และส่งเสริมการมีสุขภาพดีของผู้ไม่สูบบุหรี่ การป้องกันการเจ็บป่วยจากการสูบบุหรี่ที่รู้ล่วงหน้า การช่วยเหลือผู้ติดบุหรี่แล้วให้สามารถเลิกบุหรี่ได้สำเร็จ และการฟื้นฟูสภาพร่างกายจิตใจให้เข้มแข็งไม่กลับไปเสพบุหรี่ซ้ำอีก

วันงดสูบบุหรี่โลก ในปีนี้ ตรงกับ วันเสาร์ที่ 31 พฤษภาคม 2568 เครือข่ายพยาบาลเพื่อการควบคุมยาสูบแห่งประเทศไทย จะได้จัดการประชุมวิชาการ เกี่ยวกับความสำเร็จในการควบคุมยาสูบโดยพยาบาล ครั้งที่ 19 ในวันที่ 23-24 พฤษภาคม 2568 เพื่อพัฒนาความรู้ความเข้าใจในการควบคุมยาสูบโดยพยาบาล และมีกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการควบคุมยาสูบ รวมถึงการประกาศเกียรติคุณพยาบาลดีเด่นด้านการควบคุมยาสูบ ประจำปี 2568 อีกด้วย

ในวาระครบรอบ 20 ปี ของเครือข่ายพยาบาลเพื่อการควบคุมยาสูบแห่งประเทศไทย ของสมาคมพยาบาลแห่งประเทศไทยฯ ที่พยาบาล ผู้บริหารการพยาบาล อาจารย์พยาบาล และนักศึกษาพยาบาล พัฒนาศักยภาพด้านการควบคุมยาสูบและการช่วยเหลือผู้ป่วยอย่างต่อเนื่อง จนเกิดเป็นพลังที่สำคัญของวิชาชีพการพยาบาล ในการพัฒนาสุขภาพของประชาชนชาวไทยอย่างยั่งยืน คณะกรรมการเครือข่ายพยาบาลเพื่อการควบคุมยาสูบแห่งประเทศไทย ขอพรสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ท่านเคารพนับถือ จงดลบันดาลให้ทุกท่านมีได้สุขภาพแข็งแรง ปลอดภัยจากโรคภัยที่เป็นอันตรายด้วยเทอญ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทศนีย์ รวีวรกุล

บรรณาธิการประจำฉบับ 74(1), 2568